

5.3 Amsterdam

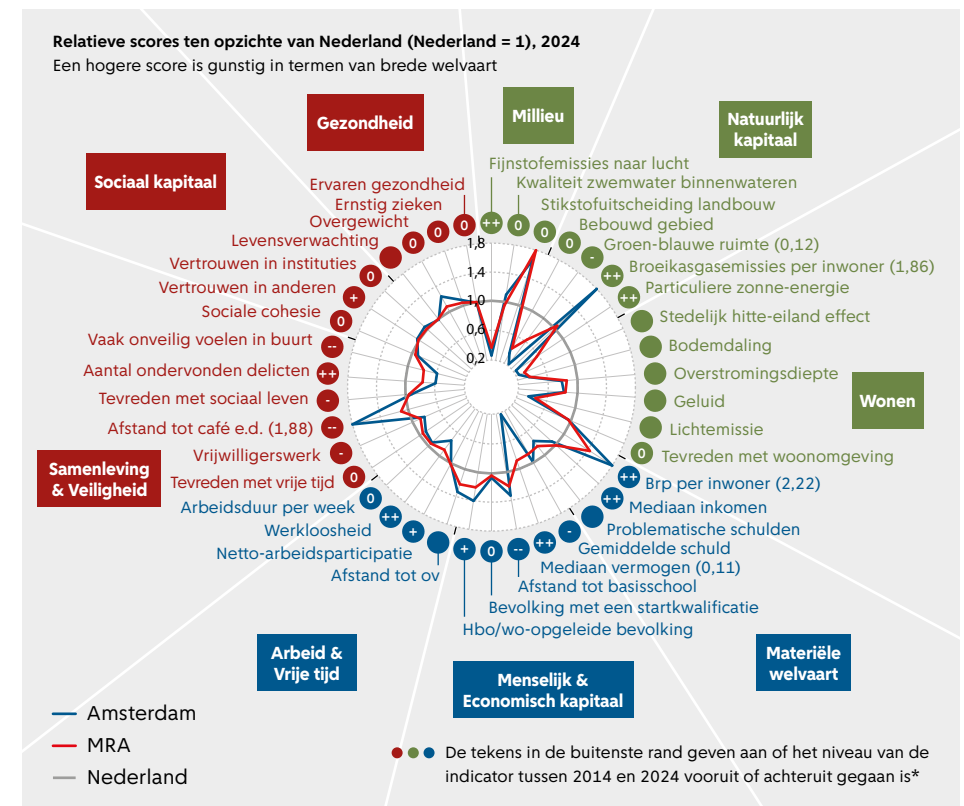
- De deelregio Amsterdam wordt gevormd door de gemeente Amsterdam.
- Amsterdam scoort goed op veel economische brede welvaartsindicatoren, met onder andere een zeer hoog brp per inwoner. De beroepsbevolking bestaat uit bovengemiddeld veel hbo/wo-opgeleiden (bijna 60 procent). Wel was met 5,3 procent het werkloosheidspercentage in 2025 het hoogste in de MRA. Ook kent de stad relatief veel armoede, een slechte luchtkwaliteit, veel problematische schulden en hoge criminaliteit ten opzichte van zowel Nederland als andere regio's in de MRA.
- Financiële en zakelijke diensten zijn tezamen goed voor een groot deel van de economische activiteit in de regio. Ongeveer 88 procent van de bedrijvigheid rond Financiële diensten in de MRA speelt zich af in Amsterdam. De sector Informatie en communicatie is zeer sterk gegroeid in de periode 2015-2024.
- In 2025 groeide de Amsterdamse economie met 1,8 procent even hard als de MRA en de Nederlandse economie.
- Amsterdam kent een grote netto ingaande pendelstroom van in totaal 225 duizend personen, afkomstig vanuit alle (deel-)regio's binnen en buiten de MRA. Met 195 duizend personen komt bijna de helft van de 405 duizend forensen die naar Amsterdam reizen van buiten de MRA.

Brede welvaart in Amsterdam

Amsterdam scoort goed op brede welvaartsindicatoren met betrekking tot verdienvermogen. Zo levert Amsterdam met bijna 55 procent het grootste aandeel van het brp in de MRA. Dat is ook terug te zien in het brp per hoofd van de bevolking, dat in Amsterdam meer dan twee keer zo groot is als het Nederlands gemiddelde en bijna anderhalf keer zo groot is als het gemiddelde voor de MRA. De concentratie van verschillende sectoren als Financiële diensten, Informatie en communicatie en Specialistische zakelijke diensten zorgt voor een hoge toegevoegde waarde in

Fig. 1 Brede welvaart in Amsterdam

* -- achteruitgang groter dan 1,5 procent; - achteruitgang tussen 0,5 en 1,5 procent; 0 verandering tussen -0,5 en +0,5 procent; + vooruitgang tussen 0,5 en 1,5 procent; ++ vooruitgang groter dan 1,5 procent.

NB. Voor de leesbaarheid van de figuur zijn onder- en bovengrenzen gehanteerd. Wanneer de score onder 0,2 of boven 1,8 uitkomt, is deze bij de indicator vermeld.

Bron: CBS (bewerking Vrije Universiteit Amsterdam)

Amsterdam. Bovendien zorgt de aanwezigheid van deze productieve sectoren – in combinatie met hogescholen, twee universiteiten en veel culturele voorzieningen – voor een hoge concentratie aan hbo/wo-opgeleiden. De hoge stedelijke dichtheid en nabijheid van voorzieningen, wat zich uit in goede scores op gemiddelde afstand tot ov en basisscholen, draagt voor velen bij aan de aantrekkelijkheid om er te wonen en te werken. Ook hebben Amsterdammers relatief veel vertrouwen in instituties en andere mensen.

Dat betekent overigens niet dat iedereen profiteert van de sterke agglomeratiekracht van Amsterdam. De hoofdstad kent een relatief hoge werkloosheid vergeleken met Nederland (en de rest van de MRA). Ook het mediane inkomen en vermogen liggen lager. Verder scoort Amsterdam

Tabel 1 Kerngegevens Amsterdam

		2024		2019	2021	2022	2023	2024	2025
		aantal	aandeel in MRA in %	jaarlijkse groei in %					
Bruto regionaal product	mld euro	123,3	53,8	5,1	8,3	10,5	3,5	1,0	1,8
Arbeidsvolume (fte's)	x 1.000	696	48,1	3,3	3,0	7,1	5,1	1,4	
Werkzame personen	x 1.000	777	45,8	2,2	1,6	7,1	2,8	-1,0	
Bevolking	x 1.000	933	35,2	1,1	0,6	1,4	1,5	0,9	0,6
Potentiële beroepsbevolking	x 1.000	751	37,2	1,0	1,9	2,1	1,8	1,2	0,1
Beroepsbevolking	x 1.000	581	37,4	1,8	1,0	5,9	2,0	2,1	1,4
Werkzame beroepsbevolking	x 1.000	551	37,0	2,3	0,6	7,9	1,9	1,8	1,3
Inkomen en opleiding		Regio	MRA						
Gem. gest. huishoudinkomen	dzd euro	43,8	45,2	5,2	3,0	-3,1	9,4	-0,3	
Basisopgeleid	in %	17,0	19,2						
Mbo-opgeleid	in %	24,8	32,5						
Hbo/wo-opgeleid	in %	58,2	48,3						
		aandeel in %							
Bruto-participatiegraad	in %	77,4	77,0	74,4	73,8	76,5	76,7	77,4	78,3
Werkloosheid	in %	5,1	4,1	5,3	6,6	4,7	5,0	5,1	5,3

Bron: CBS (bewerking TNO/SEO Economisch Onderzoek)

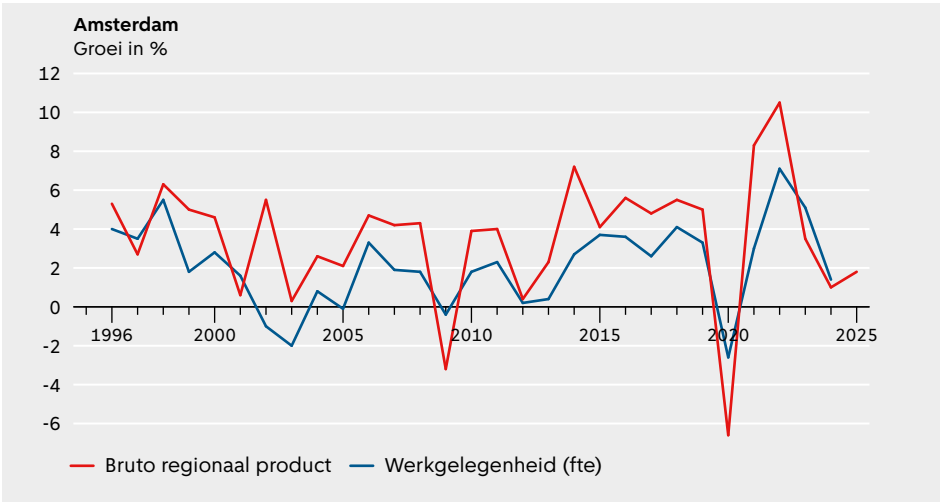
slecht op veel milieu-indicatoren. De stad kent relatief weinig groen, veel emissies, en de hoge dichtheid in combinatie met veel verharding zorgt voor een sterk hitte-eilandeffect. Ook op sociaal gebied scoort Amsterdam relatief slecht. In vergelijking met Nederland en de MRA komt criminaliteit vaker voor, zijn mensen minder tevreden met hun leven, vrije tijd en sociaal leven, en ligt de sociale cohesie in de woonbuurt lager.

De grote variatie in scores op verschillende dimensies van brede welvaart vertoont een patroon dat veel voorkomt bij grootstedelijke agglomeraties. Amsterdam kent een sterk verdienvermogen met veel menselijk kapitaal, maar dat leidt ook tot afruilen zoals meer milieuproblemen en minder sociale cohesie.

De economie van Amsterdam

Amsterdam is het economisch zwaartepunt van de MRA. Ruim de helft van het brp — 53,8 procent in 2024 — wordt hier gerealiseerd, en bijna de helft van de werkgelegenheid bevindt zich in Amsterdam (zie tabel 1). De beroepsbevolking bestaat voor bijna 60 procent uit hbo/wo-opgeleiden. In geen andere deelregio van de MRA is dit percentage zo hoog. Hiertegenover staat een werkloosheidspercentage van 5,3 procent in 2025, wat het hoogste is in de MRA. Ook laten brede welvaartsindicatoren

Fig. 2 Economische groei Amsterdam was in 2024 en 2025 gelijk aan het landelijk gemiddelde

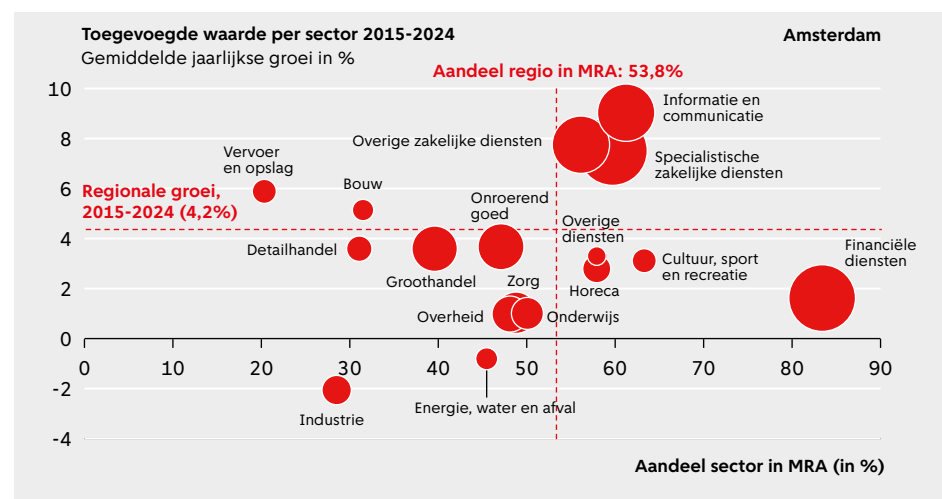

Bron: CBS (bewerking TNO)

zien dat er in Amsterdam meer dan elders in de MRA huishoudens zijn met problematische schulden en een relatief lager mediaan vermogen. Het hoge verdienvermogen van Amsterdam vertaalt zich daarmee niet in een evenwichtige verdeling naar inkomens en vermogens van huishoudens. Amsterdam heeft zowel relatief veel rijke en vermogende huishoudens als relatief veel huishoudens in de lagere inkomensklassen (zie ook hoofdstuk 4). Als gevolg ligt het gemiddelde huishoudinkomen onder het MRA gemiddelde.

De economie van Amsterdam groeide in 2025, net als de Nederlandse economie, met 1,8 procent. Hiermee was de brp-groei voor het tweede jaar op rij lager dan de 3,5 procent in 2023 en het krachtige herstel na corona in 2021 en 2022. Het aantal werkzame personen daalde in 2024 licht, terwijl er wel sprake was van een toename van het aantal fte's. Dit betekent dat het aantal gewerkte uren per persoon is toegenomen. Het brp van Amsterdam groeide de afgelopen jaren sneller dan de werkgelegenheid, waardoor de arbeidsproductiviteitsgroei hier het sterkst was binnen de MRA. Wel is over langere tijd gezien ook in Amsterdam de trend van vertraging van arbeidsproductiviteitsgroei zichtbaar (zie hoofdstuk 4).

Fig. 3 Sterke groei in ICT en zakelijke diensten

* De bolgrootte (omvang 2024) geeft uitsluitend de verhouding binnen de eigen regio weer. De omvang van de sectoren is zodoende niet vergelijkbaar met die van andere deelregio's.
Bron: CBS (bewerking TNO)

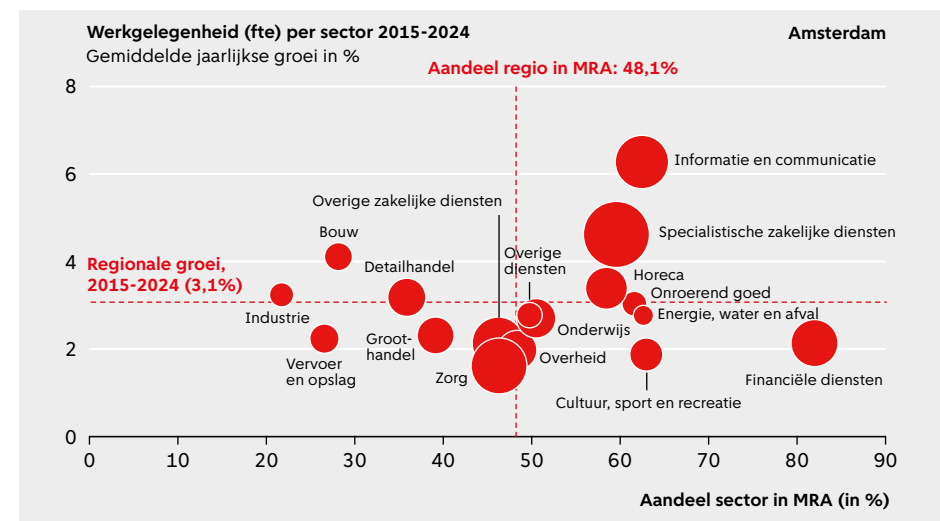
Economische ontwikkeling per sector

De Amsterdamse economie drijft in sterke mate op dienstverlening. Grote sectoren zijn Financiële diensten en Specialistische- en Overige zakelijke diensten. Deze sectoren nemen een groot aandeel van de economische activiteit in de regio voor hun rekening en zijn binnen de MRA sterk geconcentreerd in de hoofdstad van Nederland. Vooral Financiële diensten zijn zeer sterk in Amsterdam vertegenwoordigd: ongeveer 88 procent van de bedrijvigheid in Financiële diensten in de MRA bevindt zich hier.

Enkele kennisintensieve dienstensectoren vallen behalve door hun omvang ook op door hun sterke groei in toegevoegde waarde. Vooral Informatie en communicatie laat een zeer hoge groei van de toegevoegde waarde zien (9,1 procent). Ook Specialistische zakelijke diensten (7,6 procent) en Overige zakelijke diensten (7,8 procent) groeien duidelijk sneller dan het gemiddelde.

Kijkend naar de werkgelegenheid springen Specialistische zakelijke diensten, Zorg en Informatie en communicatie in het oog als sectoren met

Fig. 4 ICT en Specialistische zakelijke diensten zijn de grootste werkgevers in Amsterdam

* De bolgrootte (omvang 2024) geeft uitsluitend de verhouding binnen de eigen regio weer. De omvang van de sectoren is zodoende niet vergelijkbaar met die van andere deelregio's.
Bron: CBS (bewerking TNO)

veel arbeidsplaatsen. Bij Specialistische zakelijke diensten en Informatie en communicatie gaat een sterke werkgelegenheidsgroei samen met groei van de toegevoegde waarde. Met de vergrijzing neemt de behoefte aan zorg toe, waardoor deze sector in veel regio's een grote werkgever is. Nu is de bevolking van Amsterdam relatief jong, maar zijn in de stad wel meerdere grote ziekenhuizen en zorginstellingen gevestigd die een belangrijke regionale functie hebben. Dit verklaart dat de Zorg ook in Amsterdam verhoudingsgewijs een grote werkgever is.

Per saldo ontstaat het beeld dat de economie van Amsterdam in toenemende mate wordt gedragen door kennisintensieve zakelijke dienstverlening, terwijl sectoren zoals Zorg en Horeca belangrijk blijven voor de werkgelegenheid.

Forensen (woon-werkverkeer)

Amsterdam biedt veel werkgelegenheid voor mensen die elders wonen. Van de 777 duizend arbeidsplaatsen in 2024 werden er 371 duizend vervuld door inwoners van Amsterdam. Met een werkzame beroepsbevolking van 551 duizend personen had Amsterdam in 2024 (afgerond) een netto inkomende pendelstroom van 225 duizend personen. De meeste inkomende forensen kwamen van buiten de MRA (195 duizend personen). Binnen de MRA kwamen de meeste forensen uit Amstelland-Meerlanden (65 duizend personen), Zaanstreek-Waterland (53 duizend personen), Almere-Lelystad (33 duizend personen) en Zuid-Kennemerland (27 duizend personen). Maar ook vanuit Gooi en Vechtstreek en IJmond ontvangt Amsterdam nog de nodige forensen. Amsterdammers die elders werken, vonden in 2024 met name werk buiten de MRA (83 duizend personen) en in Amstelland-Meerlanden (60 duizend personen). Daarnaast zijn er nog relatief omvangrijke uitgaande pendelstromen vanuit Amsterdam naar Zaanstreek-Waterland (12 duizend personen) en Gooi en Vechtstreek (10 duizend personen). De forenstromen naar Almere-Lelystad, Zuid-Kennemerland en IJmond zijn kleiner.

Een kaartje met de grafische weergave van de pendelstromen van en naar Amsterdam is te vinden in hoofdstuk 4.

